

Pearson

Z poradnika praktyka

*Twoja dawka inspiracji
na cały rok!*

Lektorze! Zrób to inaczej!

5 pomysłów na kreatywne i odmieniające Twoją lekcję lektorskie rutyny do wprowadzenia od zaraz.

1. Zaczynij od DLACZEGO?

A może by tak zacząć nowy rok szkolny, nowy kurs, spotkanie z nową grupą uczniów lub nowym uczniem indywidualnym, kierując do nich / do niego pytanie: „Dlaczego?”? Uwielbiam ten moment, kiedy mogę zapytać swoich uczniów, dlaczego są na moich zajęciach, dlaczego chcą uczyć się języka, dlaczego akurat w tej szkole i dlaczego akurat teraz. Warto to zrobić, zanim jeszcze przeprowadzimy wszelkie inne działania diagnostyczne. W jaki sposób? Możemy zapytać ich wprost, poprzez ankietę albo wykorzystując inne, bardziej wyszukane sposoby, na przykład udostępniając im karty Dixit, zbiór ikonek lub zdjęć emocji, z których kursanci wybierają od 1 do 5 tych, które najbardziej odzwierciedlają ich „dlaczego”, po czym wyjaśniają to dłuższą wypowiedzią, wykorzystując do tego docelowy język obcy. Młodzi słuchacze mogą samodzielnie przygotować kreatywne wersje swojego „dlaczego”, na przykład w postaci plakatów, prezentacji, filmów, zdjęć czy innych artystycznych projektów. Dzięki temu będziemy mieli szansę wstępnie i nieformalnie zbadać poziom językowy swoich uczniów, sprawdzić ich umiejętności komunikacji i prezentacji oraz zaobserwować sposób i tempo ich pracy. Zachęcam też Was, lektorów, do przyłączenia się do zadania i podzielenia się swoim „dlaczego”, informując swoich kursantów, dlaczego nauczacie akurat te grupy, dlaczego jesteście lektorami, dlaczego akurat w tej szkole. Taki zabieg to dobra okazja do zbudowania własnego autorytetu i marki jako lektora oraz promocji szkoły, jej wartości i założeń.

2. Partnerskie notatki

Zachęć uczniów do robienia notatek w zeszytach... innych uczniów. Na początek mogą to być 3 wybrane słowa z lekcji, które uczniowie zapisują partnerowi w jego zeszycie, aby ten je przetłumaczył, zbudował z nimi zdanie lub zapisał definicje tych słów. Może być też tak, że uczeń zapisuje partnerowi wybrany fragment notatki z tablicy (lub innego źródła treści), po czym właściciel zeszytu analizuje ów fragment i porównuje z notatką znajdującą się na tablicy. Jego zadaniem jest uzupełnienie treści o brakujące elementy, których poprzednik z premedytacją nie zanotował. Uczniowie mogą też tworzyć w zeszytach notatki jako cała grupa – na start każdy uczeń przekazuje swój zeszyt koledze siedzącemu po prawej stronie,

po czym każdy z nich zapisuje w otrzymanym zeszytce po jednym słowie lub informacji z tablicy. Następnie, na sygnał nauczyciela, przekazuje zeszyt kolejnemu uczniowi, który porównuje przepisany początek notatki z tym, co jest na tablicy, a następnie dopisuje dalszy fragment. Po określonym czasie (np. po 30 sekundach) nauczyciel ponownie informuje o przekazaniu zeszytów dalej w prawo, a uczniowie powtarzają procedurę – i tak jeszcze kilka razy, aż we wszystkich zeszytach znajdzie się cały tekst. Pod koniec zeszyty wracają do właścicieli, którzy porównują zapiski z tekstem znajdującym się na tablicy i uzupełniają ewentualne braki. Taki tryb pracy z notatką możesz wprowadzić na stałe lub jako urozmaicającą lekcję element pojawiającą się, na przykład, co drugą/trzecią lekcję.

3. Sięgnij po ‘uczniowskie DIY’

Postaw sobie wyzwanie polegające na ograniczeniu korzystania z kserokopiarki i drukarki, a tym samym kserowania kart pracy, gier, plansz i innych gotowych materiałów. To na pewno wpłynie na zmianę Twojej metodyki nauczania, gdyż będziesz zmuszony do planowania swoich lekcji tak, aby to uczniowie byli na niej aktywniejsi niż dotychczas, ponieważ to ich zadaniem będzie tworzenie kart pracy dla innych uczniów, projektowanie kart Taboo, krzyżówek czy wykreślanek. Takie podejście ma bardzo dużo pozytywnych efektów ubocznych – uczniowie na pewno będą bardziej zaangażowani w zajęcia, poczują się dumni, że mogli stworzyć narzędzie dydaktyczne dla innego ucznia, a przetwarzane przez nich informacje z pewnością sięgną o wiele dalej niż podstawowe kategorie sfery kognitywnej taksonomii Blooma, obejmując swoim zasięgiem umiejętności wyższego rzędu, takie jak zastosowanie, analiza, synteza i ocena. Jako lektor będziesz „zmuszony” intensywniej wykorzystywać nowoczesne technologie i zamiast kserować polecenia do zadań czy tworzyć kolejne kopie „handoutu” zaczniesz wyświetlać zadania, wszelkie ilustracje i inne treści na tablicy interaktywnej czy projektorze, co jest o wiele bardziej ekologicznym, ergonomicznym i ekonomicznym wyjściem. Twoje lektorskie ramię również na tym skorzysta, ponieważ nie będziesz musiał dźwigać już ciężkich toreb. Wyeliminujesz też konieczność wcześniejszego przychodzenia do pracy i stania w kolejce do kserokopiarki. Odniesienia do tego, jak przeprowadzać tego typu zadania, utrzymane w konwencji uczniowskiego DIY, znajdziesz na moim blogu: neuroteaching.blogspot.com

4. Deleguj

Przydziel uczniom-ochotnikom role, jakie chcieliby pełnić w ramach Waszej współpracy. Podaj przykładowe kategorie i zapytaj, kto chciałby wcielić się w rolę menadżera gramatyki, menadżera zachowania, menadżera wymowy, menadżera poprawnej pisowni, menadżera pomocy dydaktycznych itp. Uczniowie sami też na pewno będą chcieli wymyślić swoje role, więc daj im tę możliwość. Bardzo ważnym elementem tego zadania będzie przygotowanie przez uczniów identyfikatorów, na których zapiszą nazwy swoich ról, czas, w którym będą pełnił daną rolę, oraz kilku podstawowych obowiązków, jakie obejmuje dane stanowisko. Przykładowo: menadżer punktualności dba o to, aby przypominać wszystkim o punktualnym stawianiu się na zajęciach; menadżer czasu przypomina nauczycielowi, że zostało 5 minut do dzwonka; a menadżer pomocy dydaktycznych rozdaje materiały przygotowane przez nauczyciela. Tego typu zabieg sprawi, że uczniowie poczują moc sprawczą, poczują się ważni i potrzebni, co na pewno podniesie ich samoocenę. Nie wszyscy uczniowie muszą mieć przypisane role – jeśli któryś z uczniów nie wykazuje chęci, nie zmuszaj go.

Z doświadczenia wiem, że z czasem sam poprosi o funkcję dla siebie. Podziękuj za dobrze wypełnione obowiązki, a kiedy któryś z uczniów przegapi swój moment na zajęciach, delikatnie zasugeruj, że w tym momencie potrzebujesz jego pomocy (na przykład kiedy menadżer poprawnej pisowni nie zauważy, że inny uczeń popełnił błąd, pisząc na tablicy).

5. Odgadżetuj nagradzanie

Bardzo często w dobrej wierze nagradzamy uczniów ocenami, punktami, plusami, naklejkami i różnymi innymi gadżetami. Tego typu działanie skupia się na intensywnym motywowaniu zewnętrznym i uzależnia decyzję o podjęciu działania przez ucznia od materialnych i kwantyfikowalnych nagród uzyskanych w gonitwie o najlepszy stopień, naklejkę czy pochwałę. Niestety, ten nauczycielski nawyk odwraca naszą uwagę od tego, co najważniejsze, przez co działamy w sprzeczności z naszymi celami, do których należy między innymi efektywna współpraca z autentycznie zaangażowanymi w naukę uczniami. Dlatego warto poszukać sposobów na wspieranie motywacji wewnętrznej, doceniając i zauważając wysiłek podjęty przez ucznia, oraz projektować zadania tak, aby efekty pracy uczniów służyły wspólnemu dobru. Mam tu na myśli zadania, o których wspominałam wcześniej w „Uczniowskim DIY”, kiedy to uczniowie – stając się twórcami materiałów i treści dydaktycznych – muszą wykonać szereg różnorodnych czynności, w tym postarać się, aby tworzony materiał był rzetelny, czytelny, graficznie atrakcyjny i użyteczny, dedykując go innemu uczniowi lub większej liczbie uczniów, gdy jest to na przykład lista słownictwa, plansze czy karty do gier. Autor takiego materiału na pewno poczuje się doceniony i dumny, kiedy zobaczy innych uczniów wykorzystujących jego autorskie materiały. W przypadku bardziej formalnych zadań, takich jak pisanie wypracowań egzaminacyjnych czy testowych zadań gramatycznych, możemy docenić te najbardziej poprawnie wykonane, wyświetlając je na tablicy jako przykład bardzo dobrej pracy, którą inni uczniowie mogą przeanalizować i zestawić ze swoją wersją, wprowadzając na podstawie takiego wzoru poprawki w swoich pracach. Uczniowie systematycznie odrabiający prace domowe mogą być nagrodzeni możliwością wymyślenia kolejnego zadania domowego, a uczniowie, którzy nigdy się nie spóźniają, mogą być mianowani menadżerami punktualności.

Autorka: Anieli Tekiela

Anieli Tekiela to nauczycielka języka angielskiego i pasjonatka metodyki nauczania języków obcych, w zawodzie pracuje od 2005 roku. Obecnie współpracuje z prywatnymi szkołami języków obcych oraz wspomaga nauczycieli, lektorów i metodyków z całej Polski w tworzeniu kreatywnych i efektywnych lekcji, tworząc treści i materiały edukacyjne dla wydawnictw, pisząc artykuły metodyczne na łamach portali i czasopism edukacyjnych, prowadząc bloga i fanpage „Kreatywne Nauczanie Języków Obcych” na Facebooku, a także współtworząc aplikację dla nauczycieli języków obcych Creative Lessons Planner.